

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy
Społecznej w Oleśnicy

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę Oleśnica i 11 sołectw, które liczą w sumie 4006 mieszkańców.

Wójtem Gminy jest Pan Leszek Juda.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/36/90 Gminnej Rady Narodowej w Oleśnicy z dnia 27 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy”.

Ośrodek posiada własny NIP 866-14-75-164 i Regon 290421314.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy jest Pani Henryka Poniewierska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr 274/XXXIX/14 Rady Gminy w Oleśnicy z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy. W § 3 ust. 6 i 9 statutu widnieją nieaktualne publikatory przytoczonych ustaw. Ponadto zdaniem kontrolujących w § 3 winna być również wymieniona ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W § 5 ust. 2 widnieją nieaktualne zadania własne realizowane przez ośrodek, które należy dostosować do aktualnie obowiązujących. W § 6 ust. 2 i 3 widnieją nieaktualne publikatory wymienionych ustaw. Jest to niezgodne z art. 110 ust. 8, wedle którego Kierownik Ośrodka winien wystąpić z wnioskiem do Wójta o upoważnienie dla innej osoby do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 2) Regulamin Organizacyjny stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 5/2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy z dnia 25 kwietnia 2014 r. W rozdziale XI Regulaminu widnieje zapis, iż w razie nieobecności

*6 kof
dymalski*

duu

Kierownika GOPS decyzje administracyjne, do których podpisu został upoważniony kierownik przez wójta, podpisuje Wójt. W przypadku nieobecności kierownika decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej winna podpisywać inna osoba, która to zgodnie z art. 110 ust. 8, na wniosek Kierownika Ośrodka została upoważniona przez Wójta do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

- 3) Uchwałę 223/XLIII/10 Rady Gminy Oleśnica z dnia 28 maja 2010 roku w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłaty oraz tryb ich pobierania.
- 4) Uchwałę Nr 258/XXXVIII/14 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 lutego 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 5) Uchwałę Nr 257/XXXVII/14 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 lutego 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych albo osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 6) Zarządzenie Nr 70/2011 Wójta Gminy Oleśnica z dnia 19 grudnia 2011 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do: prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy oraz prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.
- 7) Zarządzenie Nr 79/2011 Wójta Gminy Oleśnica z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie dotyczącym pracy z rodziną – do prowadzenia postępowań, w tym wydawania decyzji w sprawach z zakresu realizacji zadań gminy określonych ustawą z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 8) Zarządzenie Nr 12/2013 Wójta Gminy Oleśnica z dnia 1 lipca 2013 roku w sprawie powierzenia Pani Kajderowicz pełnienia obowiązków Kierownika GOPS w Oleśnicy, udzielenia uprawnień do wydawania decyzji administracyjnych i wyznaczenia osoby

uprawnionej do dokonywania czynności w sprawach prawa pracy, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

- 9) Uchwałę Nr 256/XXXVII/14 Rady Gminy w Oleśnicy z dnia 24 lutego 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź – koordynator kontroli – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 938/2014 z dnia 7 października 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Smolanko – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 939/2014 z dnia 7 października 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy*.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 8 - 10 października 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitorowanie sposobu wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013, poz. 135).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy mieści się w dwukondygnacyjnym budynku Urzędu Gminy przy ulicy Nadstawie 1, tel. 41 377-40-09. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: długotrwała choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta klientów.

Ad. 1 Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

Przedmiotem kontroli była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oleśnicy w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 4 pracowników, w tym: kierownik i 3 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy**

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 4 006/3 = 1 335

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2013 r., poz. 182), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 335 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 182) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U., poz. 135).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego w 2014 roku do dnia kontroli przyznano dla **23 osób**, w tym dla **22 osób samotnych**, za wszystkie osoby opłacano składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS8210Rs.375.12zm; OPS8210Rs.384.12zm; OPS8210Rs.298zm.13;
OPS8210Rs.381.12zm; OPS8210Rs.293.13; OPS510.5100Rs.154.14;
OPS8210Rs.382.12zm; OPS8210Rs.308.12; OPS8210Rs.390.12.zm;
OPS5510.5100.Rs.353.14.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W podstawie prawnej decyzji odnotowano aktualne publikatory kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy o pomocy społecznej. W podstawie prawnej części decyzji wydanych na zasiłki stałe odnotowano brak przywołania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego bez daty wydania ustawy.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w części decyzji w sentencji nie informowano klienta o tym fakcie, a w części również w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali osobiście były w większości za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka, w roku 2014 do dnia kontroli pomocą okresową objęto **10 osób**. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

OPS510.5102Ro.344.14;	OPS510.51.01.Ro.187.14;	OPS510.51.01.Ro.279.14;
OPS510.51.01.Ro.215.14;	OPS510.51.01.Ro.164.14;	OPS512.5101Ro.242a.14;
OPS510.5101Ro.281.14;	OPS510.5101Ro.206.14;	OPS510.5101Ro.163.14;
OPS510.5101Ro.215.14.		

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował brak daty wydania Kodeksu postępowania administracyjnego i publikatora ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, natomiast nie informowano o tym fakcie klienta w sentencji

*Składowy
Sprawozdanie*

[Signature]

decyzji, a w uzasadnieniu nie wymieniono powodu, który podany jest w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego oraz kopie decyzji ze świadczeń rodzinnych.

W kilku przypadkach stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106, 3 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS w Oleśnicy oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za trzy kwartały 2014 roku wynika, iż w 2014 roku pomocy w ramach Programu wieloletniego udzielono ogółem dla **227 osób**. Ogólny koszt Programu wyniósł **53 245 zł**, w tym dotacja celowa **34 869 zł** oraz środki własne gminy **18 376 zł**. Pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla **88 osób**, w tym dla **19 dzieci** do 7 roku życia oraz **69 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2014 roku do dnia kontroli zasiłku celowego w ramach Programu udzielono **71 osobom**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy :

Lp.	Nazwa szkoły	Rok szkolny	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Oleśnicy	2013/2014	Mleko, bułka/kanapka	1,20 zł	43
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa	2014/2015	Jedno gorące danie	3,50 zł	31

	w Oleśnicy				
3.	Szkoła Filialna w Pieczonogach	2013/2014	Mleko, bułka/kanapka	1,20 zł	6
4.	Szkoła Filialna w Pieczonogach	2014/2015	Mleko, bułka/kanapka *	1,30 zł	4
5.	Publiczne Gimnazjum w Oleśnicy	2013/2014	Mleko, bułka/kanapka	1,20 zł	13
6.	Publiczne Gimnazjum w Oleśnicy	2014/2015	Jedno gorące danie	3,50 zł	15
7.	Gminne Przedszkole w Oleśnicy	2013/2014	Mleko, bułka/kanapka	3,00 zł	9
8.	Gminne Przedszkole w Oleśnicy	2014/2015	Śniadanie, dwudaniowy obiad	5,00 zł	14

Dodatkowo na dzień kontroli Ośrodek finansuje koszty posiłku 9 dzieci, które uczęszczają do szkół poza terenem Gminy Oleśnica.

Negatywnym jest fakt, iż w Szkole Filialnej w Pieczonogach dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, dożywianie w tej placówce prowadzone jest w formie mleka/bułki/kanapki, co nie jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika GOPS w Oleśnicy, zawartych w załączniku nr 2 do protokołu wynika, iż w związku z małą liczbą uczniów i krótko trwającymi zajęciami dydaktycznymi, decyzją rodziców i kierownika placówki zrezygnowano z ciepłego posiłku.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS510.5102.Rdź.247.14; OPS510.5102Rdź.52.14; OPS510.5102Rdź319.14;
 OPSW510.5102Rdź.209.14; OPS510.51002Rdź.214.14; OPS510.5102Rdź160.14;
 OPS510.5102Rdź.84.14; OPS5102Rdź.80.14; OPS510.5102Rdź.109.14.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

*is hyc
OP
Kpolar*

edue

OPS510.5102Rd.26.14; OPS510.5102Rd.116.14; OPS510.5102.Rd.306.14;
OPS510.5102Rd.305.14; OPS510.5102Rd.304.14; OPS510.5102Rd25.14;
OPS510.5102Rd334A.14; OPS510.5102Rd334.14; OPS510.5102.Rd.309.14;
OPS510.5102.Rd.326.14.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej części decyzji wydanych w ramach Programu zespół kontrolny odnotował brak przywołania Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, a w przypadku osób, u których kryterium dochodowe wynosiło od 100 do 150 % kryterium ustawowego również brak Uchwały Rady Gminy w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania. Decyzjom na zasiłki celowe oraz części decyzji na posiłek nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w sentencji nie informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych na posiłek zespół kontrolny odnotował również, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin realizacji posiłku, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

is
zespół
inspektorów

edw

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Oleśnicy przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS) udzieliła **58 osobom** zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na dofinansowanie do zakupu opału oraz leków. W decyzjach administracyjnych na zasiłki specjalne celowe nie wskazywano celu, na jaki udzielono wsparcia.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe – OPS510.5102Rc.66.14; OPS510.5102RC.69.14;
OPS510.5102RC.118.14; OPS510.5102Rc.71.14; OPS510.5102Rc.142.14;
OPS510.5102Rc.128.14; OPS510.5102Rc.115.14; OPS510.5102Rc.265.14;
OPS510.5102Rc.153.14; OPS510.5102Rc.50.14.

Zasiłki celowe specjalne – OPS510.5102Rcs81.14; OPS510.5102Rcs.119.14;
OPS510.5102Rcs.19.14; OPS510.5102Rcs.255.14; OPS510.5102Rcs.295.14;
OPS510.5102Rcs.114.14; OPS510.5102Rcs.85.14; OPS510.5102Rcs.259.14;
OPS510.5102Rcs.204.14; OPS510.5102Rcs.117.14.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe nie przywołano art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, natomiast w decyzjach na specjalne zasiłki celowe i celowe odnotowano brak daty wydania i publikatora ustawy kodeks postępowania oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, natomiast nie informowano o tym fakcie klienta w sentencji decyzji, a w uzasadnieniu nie wymieniono powodu, który podany jest w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. W kilku przypadkach przy specjalnych zasiłkach celowych

13 maja 2015

[Signature]

stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106, ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała 223/XLIII/10 Rady Gminy Oleśnica z dnia 28 maja 2010 roku w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłaty oraz tryb ich pobierania.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją. W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika GOPS zawarty są okres i miejsce świadczenia usług, wysokość odpłatności oraz, że będą świadczone przez GOPS w Oleśnicy.

Usługi realizują trzy opiekunki domowe na rzecz trzech osób samotnych. Usługi świadczone są ze względu na trudną sytuację bytową klientów nieodpłatnie. Opiekunki prowadzą karty pracy, które zawierają daty, godziny świadczonych usług, podpisy klientów, opiekunek oraz Kierownika GOPS.

Sprawdzono następujące akta spraw:

OPS512.5122Ru.29.14; OPS512.5122.Ru.232.14; OPS512.5122Ru.140a.14.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz brak

rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych na usługi opiekuńcze zespół kontrolny odnotował również, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin realizacji usługi, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Do zasadności udzielonej pomocy zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń.

Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażanie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Ośrodka wynika, że praca socjalna w Ośrodku Pomocy Społecznej w Oleśnicy jest realizowana m.in. poprzez:

- udzielanie informacji o przysługujących klientowi świadczeniach i dostępnych formach pomocy w tut. Ośrodku oraz w innych instytucjach,
- podejmowanie interwencji w związku z konfliktami rodzinnymi,
- wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- pomoc w załatwianiu spraw bieżących m.in. urzędowych (uzupełnianie dokumentów, przekazów, pisanie wniosków),
- kierowanie do organizacji pozarządowych zajmujących się dystrybucją żywności,
- motywowanie do podnoszenia i doskonalenia posiadanych kwalifikacji oraz nabywania nowych umiejętności poprzez udział w szkoleniach organizowanych przez Ośrodek, Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie lub ośrodki szkoleniowe,
- motywowanie do poszukiwania pracy na własną rękę za pośrednictwem prasy lub Internetu,
- udzielanie porad o możliwościach rozwiązania problemu np. skorzystania z konsultacji z radcą prawnym,
- pomoc w przezwyciężaniu nałogów i uzależnień,
- współpracę z policją, kuratorami sądowymi, strażą miejską, pedagogami, służbą zdrowia, psychologiem, radcą prawnym, organizacjami pozarządowymi.

Ś. Imię
Opiniodzi

Opiniodzi

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W roku 2014 zawarto 4 kontrakty socjalne. Dotyczyły one klientów borykających się z różnego rodzaju problemami, prezentujących pasywną postawę w osiąganiu celów i realizowaniu zadań niezbędnych do poprawy funkcjonowania społecznego, poprzez np. kompletowanie dokumentów w celu ustalenia prawa do emerytury lub renty, ustalenie stopnia niepełnosprawności, podjęcie leczenia odwykowego zarówno w warunkach dziennych jak i szpitalnych całodobowych, zarejestrowanie w Urzędzie Pracy oraz aktywne poszukiwanie pracy.

Ad. 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania z zakresu wyżej wymienionej ustawy wpisane zostały do Statutu jednostki. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie do prowadzenia postępowań, w tym wydawania decyzji w sprawach z zakresu realizacji zadań gminy określonych ustawą z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, udzielone na podstawie zarządzenia Nr 79/2011 Wójta Gminy Oleśnica z dnia 30 grudnia 2011 roku.

W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który ma pod opieką 12 rodzin. GOPS pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, zasiłku celowego i posiłku z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych, zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia z PUP, oświadczenia klientów. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych na pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, zasiłku celowego z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych, zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych, Zespół kontrolny odnotował brak Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Natomiast w podstawie prawnej kilku

*Święto
Krynki*

Olga

decyzji na zasiłki stałe, okresowe oraz zasiłki celowe i specjalne celowe odnotowano brak daty wydania i publikatora ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

W skontrolowanych decyzjach, którym nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w części tych decyzji w sentencji nie informowano klienta o tym fakcie, a w części również w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych na posiłek i usługi opiekuńcze zespół kontrolny odnotował również, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin realizacji posiłku lub usługi wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

W podstawie prawnej części decyzji wydanych w ramach Programu zespół kontrolny odnotował brak przywołania Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, a w przypadku osób, u których kryterium dochodowe wynosiło od 100 do 150 % kryterium ustawowego również brak Uchwały Rady Gminy w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania.

Negatywnym jest fakt, iż w Szkole Filialnej w Pieczonogach dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, dożywianie w tej placówce prowadzone jest w formie mleka/bułki/kanapki, co nie jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W kilku przypadkach przy zasiłkach okresowych oraz specjalnych celowych stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest niezgodne z art. 106, ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W decyzjach administracyjnych na zasiłki specjalne celowe nie wskazywano celu, na jaki udzielono wsparcia.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe nie przywołano art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na usługi opiekuńcze odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego.

B. Mity
2010.10.15

[Signature]

Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 335 mieszkańców.

Warunki lokalowe Ośrodka są dobre, dające klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W § 3 ust. 6 i 9 statutu widnieją nieaktualne publikatory przytoczonych ustaw. Ponadto zdaniem kontrolujących w § 3 winna być również wymieniona ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W § 5 ust. 2 widnieją nieaktualne zadania własne realizowane przez ośrodek, które należy dostosować do aktualnie obowiązujących. W § 6 ust. 2 i 3 widnieją nieaktualne publikatory wymienionych ustaw. Jest to niezgodne z art. 110 ust. 8, wedle którego Kierownik Ośrodka winien wystąpić z wnioskiem do Wójta o upoważnienie dla innej osoby do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W rozdziale XI Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka widnieje zapis, iż w razie nieobecności Kierownika GOPS decyzje administracyjne, do których podpisu został upoważniony kierownik przez wójta, podpisuje Wójt. W przypadku nieobecności kierownika decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej winna podpisywać inna osoba, która to zgodnie z art. 110 ust. 8, na wniosek Kierownika Ośrodka została upoważniona przez Wójta do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który ma pod opieką 12 rodzin. GOPS pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Zespół kontrolny stwierdził, iż pracownicy socjalni poświęcają zbyt mało uwagi na prowadzenie pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej. Kontrolowana jednostka nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego jako narzędzia pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź

2. Barbara Smolanko

Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
28-220 Oleśnica
woj. świętokrzyskie
tel (041) 377 40 36 wew 25

Z up. Wójta

[Signature]
Ze strony kontrolowanej:
Kierownik GOPS

Otrzymałam osobiście
12.11.2014

Kielce, dn. 07.11.2014r.

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

[Signature]